

augustini ja murrob inglise wâgedest läbi ja ühendab oma wâe Transvaali wâgedega.

Nõnda sai president Stein presidendi Krügeriga sõllu, kus nad sõjanõuu peatvad. 1. septemberi lõpusutab Roberts ka Transvaali Inglise asumaals; kuid seda wâltab edasi.

Boeride kindral Dewet, ehl „Must Kristjan“ teeb inglise pealitute elu Lõune-Ahwritas üsna haputs, ja on tui vati inglaste tulje sees. Ta on oma lerge wâesalgaga igalpool, ja siisgi ei saa inglased teda tabada.

11. septembril taganeb president Krüger õra Portugali pinnale ja sõidab 6 tuni peale puhkama. Shalt Burger astub tema asemele. President Krüger Lorenzo-Marcetti linnas. Boerid taganewad õra põhja poole mâgede, inglased taga järele.

2. oktoobril wõitlevad boerid juba jâlle Natalis ja inglased taotavad palju mehi.

6. oktoobril on Buller sunnitud lõuna poole õra taganema. Sa teistes paikades hâskwad inglased boeride eest taganema. Roberts ãhvardab, meeletab, loostab, pakub raha boeride ülematele, ãhvardab jâlle, loostab uueste, põletab meeletult, kuid boerid ei pane oma riistu et mingi hinna eest maha, wabadus on nende ülem hûus (varandus), misle eest nad viimseti weretilgani töötavat wõidelda. 11. oktoobril, aast pârast sõja hâstu, hâskwad boerid uuesti wõitma ja inglased taganewad enamaste igalpool nende eest. Kindral Buller sõidab õra Inglismaale.

President Paul Krüger sõidab Hollandi sõjalaewa „Gelderbandi“ peal Euroopasse suurriiside poolt abi pa-

luma Inglismaa wâgiwalla wâstu. Veerand miljon sõdatid lõige parema kindralite juhatuse al on Inglismaa ühe aasta joosul Lõuna-Ahwritasse wâlja läkitanud, et boeride wabariisid õra taotada, kuid tânni pole see neil veel mitte lõrda läinud. Boerid on selles sõjas maailmale ilmutanud oma hiiglaõudu ja näitanud inglaste nôtrus. Kuidas see suur wabadusewõitsus veel lõpeb, seda teab üksi Jumal. — —

„Oh õra little, „ilmariis“.
Et wõitmata so oda, piis:
Sind pelsab boeri talumees,
Et oled püstti hâda sees.
Waaf, sin on wabaduse jõuud
Ja nâgemata waimu nõuud.

Kül walitsed sa mered, maad,
So wâimu ilmad fardawad,
Kuid wâbadus ei fardu sind,
Eal terak'est ja rauast rind:
Ei õigus lohku ilma sees,
Ei lohku Briti trooni zes. —

„Oh boeri rahwas, wõitle sa,
Suli' õnne soovib ilmamaa.
Sa seisad maa ja rahwa eest
Ja lähed läbi tulest, weest —
Sa wõitled oma rahwa ra'al,
Wõid surra wabal isamaal.“

14. aprilli 5. a. olgas **Pariisi maailma näitus** keiser Nikolai II. uusitsa ja keiser Aleksander III.